# Παραπομπή υπόθεσης στο δικαστήριο

Πορτογαλία

**1 Είμαι αναγκασμένος να προσφύγω σε δικαστήριο ή υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση;**

Στην Πορτογαλία, δεν είναι απαραίτητη η προσφυγή σε δικαστήριο για την επίλυση διαφοράς, επειδή υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις, δηλαδή εναλλακτικά μέσα επίλυσης διαφορών:

τα κέντρα διαιτησίας·

οι υπηρεσίες διαμεσολάβησης·

τα ειρηνοδικεία (Julgados de Paz) και

τα συστήματα στήριξης σε περιπτώσεις υπερχρέωσης.

Το Γραφείο Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών (Gabinete de Resolução Alternativa de Litígios, GRAL) είναι αρμόδιο για την υποστήριξη της δημιουργίας εξωδικαστικών μέσων επίλυσης διαφορών και τη θέση αυτών σε λειτουργία.

As informações sobre como recorrer a estes meios de resolução alternativa de litígios encontra-se disponível εδώ.

**2 Υπάρχει προθεσμία προσφυγής στο δικαστήριο;**

Ναι. Σύμφωνα με τον νόμο, το δικαίωμα προσφυγής στο δικαστήριο υπόκειται σε αποσβεστική προθεσμία.

Οι γενικοί κανόνες της αποσβεστικής προθεσμίας προβλέπονται στα άρθρα 332 και 327 παράγραφος 2 του Αστικού Κώδικα.

Οι ειδικοί κανόνες διέπουν την αποσβεστική προθεσμία στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) δικαίωμα άσκησης αγωγής διάρρηξης δικαιοπραξίας (άρθρο 618 του Αστικού Κώδικα)

β) αγωγή ακύρωσης της πώλησης ελαττωματικού προϊόντος (άρθρο 917 του Αστικού Κώδικα)

γ) αγωγή ανάκλησης δωρεάς (άρθρο 976 του Αστικού Κώδικα)

δ) δικαίωμα καταγγελίας μισθωτικής σύμβασης (άρθρο 1085 του Αστικού Κώδικα)

ε) αγωγή διατήρησης και ανάκτησης της νομής (άρθρο 1282 του Αστικού Κώδικα)

στ) αγωγή που αφορά αθέτηση υπόσχεσης γάμου (άρθρο 1595 του Αστικού Κώδικα)

ζ) αγωγή ακύρωσης γάμου λόγω έλλειψης μαρτύρων (άρθρο 1646 του Αστικού Κώδικα)

η) αγωγή αμφισβήτησης πατρότητας (άρθρα 1842 και 1843 του Αστικού Κώδικα)

θ) αγωγή για την κήρυξη της κληρονομικής αναξιότητας (άρθρο 2036 του Αστικού Κώδικα)

ι) αγωγή για την ανατροπή δωρεάς (άρθρο 2178 του Αστικού Κώδικα)

ια) αγωγή ανατροπής διατάξεων τελευταίας βούλησης (άρθρο 2248 του Αστικού Κώδικα)

ιβ) αγωγή ακύρωσης διαθήκης ή διατάξεων αυτής (άρθρο 2308 του Αστικού Κώδικα).

**3 Πρέπει να απευθυνθώ σε δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους;**

Ναι. Τα πορτογαλικά δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία στις ακόλουθες περιπτώσεις:

*όταν η αγωγή μπορεί να εισαχθεί ενώπιον πορτογαλικού δικαστηρίου σύμφωνα με τους κανόνες της κατά τόπον αρμοδιότητας οι οποίοι προβλέπονται στο πορτογαλικό δίκαιο·*

*όταν το πραγματικό περιστατικό στο οποίο βασίζεται η αγωγή ή οποιοδήποτε από τα πραγματικά περιστατικά αυτής συνέβη στην πορτογαλική επικράτεια·*

*όταν το επικαλούμενο δικαίωμα μπορεί να αναγνωριστεί μόνον με την προτεινόμενη αγωγή στην πορτογαλική επικράτεια ή είναι ιδιαίτερα δυσχερής για τον ενάγοντα η άσκηση της αγωγής στο εξωτερικό, λόγω του σημαντικού συνδέσμου, προσωπικού ή πραγματικού, μεταξύ του αντικειμένου της διαφοράς και του πορτογαλικού νομικού συστήματος.*

Οι *γενικοί κανόνες* για τη διεθνή δικαιοδοσία των πορτογαλικών δικαστηρίων καθορίζονται στα άρθρα 59, 62, 63 και 94 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

**4 Αν ναι, σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ σε συνάρτηση με τον τόπο κατοικίας μου και τον τόπο κατοικίας του αντιδίκου ή με άλλα στοιχεία της υπόθεσής μου;**

Για αναλυτική απάντηση στην παρούσα ερώτηση, βλ., το δελτίο στην παρούσα σελίδα με τίτλο «Αρμοδιότητα».

**5 Σε ποιο συγκεκριμένο δικαστήριο του παρόντος κράτους μέλους πρέπει να απευθυνθώ ενόψει του είδους της υπόθεσής μου και του επίδικου ποσού:**

Για αναλυτική απάντηση στην παρούσα ερώτηση, βλ., το δελτίο στην παρούσα σελίδα με τίτλο «Αρμοδιότητα».

**6 Μπορώ να απευθυνθώ στο δικαστήριο μόνος ή χρειάζεται να χρησιμοποιήσω κάποιον ενδιάμεσο, για παράδειγμα, δικηγόρο;**

Κατά κανόνα, οι ίδιοι οι διάδικοι μπορούν να ασκήσουν αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου.

Διορισμός δικηγόρου απαιτείται στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 40 και 58 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

**7 Για την κίνηση της διαδικασίας, σε ποιον συγκεκριμένα πρέπει να απευθυνθώ: στην υποδοχή, στη γραμματεία του δικαστηρίου ή σε κάποια άλλη υπηρεσία;**

Κατά κανόνα: το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο υποβάλλεται στο δικαστήριο *με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπουργικής απόφασης αριθ. 280/2013 της 26ης Αυγούστου 2013.* Ηλεκτρονική διεκπεραίωση δικαστικών διαδικασιών

*Το άρθρο 144 παράγραφος 7 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προβλέπει περιπτώσεις στις οποίες η αγωγή μπορεί να κατατεθεί στο δικαστήριο με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:*

στη γραμματεία του δικαστηρίου·

ταχυδρομικώς με συστημένη επιστολή·

με φαξ.

**8 Σε ποια γλώσσα πρέπει να διατυπώσω την αίτησή μου; Μπορώ να την υποβάλω προφορικά ή πρέπει να την υποβάλω οπωσδήποτε εγγράφως; Μπορώ να την υποβάλω με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο;**

*Στις δικαστικές πράξεις χρησιμοποιείται η πορτογαλική γλώσσα* σύμφωνα με το άρθρο 133 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

*Οι αλλοδαποί, όταν πρέπει να εξεταστούν ενώπιον πορτογαλικού δικαστηρίου, μπορούν να μιλήσουν σε διαφορετική γλώσσα εάν δεν γνωρίζουν πορτογαλικά.*

*Τύπος των διαδικαστικών εγγράφων: γενικά, μπορούν να υποβάλλονται προφορικώς ή γραπτώς. Η επιλογή θα πρέπει να είναι εκείνη που ανταποκρίνεται καλύτερα στον επιδιωκόμενο σκοπό (άρθρο 131 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).*

Μέσα κατάθεσης διαδικαστικών εγγράφων ενώπιον δικαστηρίου: Βλ. την απάντηση στην ερώτηση 7.

**9 Υπάρχουν ειδικά έντυπα για την άσκηση αγωγής; Αν όχι, πώς κινείται η διαδικασία; Ο φάκελος της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ορισμένα στοιχεία;**

Ναι, υπάρχουν. Στην Πορτογαλία, εκτός από τα έντυπα που προβλέπει η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διατίθενται ειδικά έντυπα για τις πράξεις εκτέλεσης, στη δικτυακή πύλη Citius.

Το εθνικό δίκαιο προβλέπει ότι τα διαδικαστικά έγγραφα μπορούν να είναι σύμφωνα με τα υποδείγματα που έχουν εγκριθεί από την αρμόδια αρχή, αλλά μόνον τα υποδείγματα που αφορούν πράξεις της γραμματείας μπορούν να θεωρηθούν υποχρεωτικά (άρθρο 131 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Όσον αφορά τις πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στον φάκελο, αυτές πρέπει να είναι οι ακόλουθες:

Με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο, ο ενάγων οφείλει:

*α) να προσδιορίζει το δικαστήριο και το τμήμα στο οποίο θα ασκηθεί η αγωγή και τους διαδίκους, αναφέροντας το όνομα αυτών, τη διεύθυνση κατοικίας ή την καταστατική τους έδρα και, όποτε είναι εφικτό, τα στοιχεία ταυτότητας, τα επαγγέλματα και τους χώρους εργασίας αυτών·*

*β) να προσδιορίσει την επαγγελματική έδρα του νόμιμου εκπροσώπου*

*γ) να προσδιορίσει τον τύπο της διαδικασίας·*

*δ) να περιγράψει συνοπτικά τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά που προκάλεσαν την αγωγή και τους νομικούς λόγους που αποτελούν τη βάση της·*

*ε) να διατυπώσει το αίτημα·*

*στ) να δηλώσει την αξία της απαίτησης·*

*ζ) να προσδιορίσει τον δικαστικό επιμελητή που θα είναι αρμόδιος για την κλήτευση ή τον δικηγόρο που θα είναι αρμόδιος για τη διαβίβασή της.*

*Στην αντίκρουση ο εναγόμενος:*

*α) προσδιορίζει τη διαφορά·*

*β) εκθέτει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους αντίκρουσης της απαίτησης του ενάγοντα·*

*γ) εκθέτει τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζονται οι αντιρρήσεις που εγείρει· και*

*δ) υποβάλλει κατάλογο μαρτύρων και αίτημα διεξαγωγής περαιτέρω αποδείξεων· αν ο εναγόμενος ασκήσει ανταγωγή και ο ενάγων απαντήσει, ο εναγόμενος επιτρέπεται να τροποποιήσει την αρχική του αίτηση για διεξαγωγή αποδείξεων.*

**10 Χρειάζεται να καταβληθούν τέλη στο δικαστήριο; Αν ναι, πότε; Η αμοιβή του δικηγόρου προκαταβάλλεται;**

Ναι, κατά κανόνα είναι απαραίτητη η καταβολή δικαστικών τελών. Τα δικαστικά έξοδα περιλαμβάνουν τα δικαστικά τέλη, τις δαπάνες και τα έξοδα του διαδίκου.

Οι πλέον συναφείς κανόνες για τα δικαστικά τέλη περιέχονται κυρίως στα άρθρα 145, 529, 530, 532 και 533 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και στον Κανονισμός για τα δικαστικά έξοδα

Τα δικαστικά τέλη καταβάλλονται στις ακόλουθες περιπτώσεις (άρθρο 14 του κανονισμού δικαστικών εξόδων):

Περιπτώσεις στις οποίες είναι υποχρεωτική η παράσταση δικαστικού πληρεξουσίου (mandatário judicial):

Η καταβολή της πρώτης ή μοναδικής δόσης του δικαστικού τέλους πραγματοποιείται μέχρι τον χρόνο τέλεσης της διαδικαστικής πράξης την οποία αυτό αφορά.

Η καταβολή της δεύτερης δόσης, εφόσον αυτή υφίσταται, πραγματοποιείται εντός δέκα ημερών από την κοινοποίηση της τελικής ακρόασης.

Περιπτώσεις στις οποίες δεν είναι υποχρεωτικός ο διορισμός δικαστικού πληρεξουσίου:

Εάν το έγγραφο κατατίθεται απευθείας από διάδικο, η πληρωμή των δικαστικών τελών για την κίνηση της διαδικασίας οφείλεται μόνον μετά από γνωστοποίηση με την οποία ορίζεται προθεσμία 10 ημερών για την πληρωμή και αναγράφονται οι κυρώσεις που θα επιβληθούν εφόσον δεν πραγματοποιηθεί η πληρωμή.

Ο προσομοιωτής δικαστικών τελών είναι προσβάσιμος στον ακόλουθο σύνδεσμο.

*Η αμοιβή του δικηγόρου περιλαμβάνεται στα έξοδα του διαδίκου και βαρύνει τον ηττηθέντα διάδικο σύμφωνα με το άρθρο 533 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.*

Οι διάδικοι που δικαιούνται αποζημίωση για έξοδα πρέπει να αποστείλουν στο δικαστήριο και τον ηττηθέντα διάδικο αναλυτικό και περιγραφικό τιμολόγιο, σύμφωνα με τους όρους και τις προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 25 του κανονισμού δικαστικών εξόδων.

**11 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής;**

Ναι, μπορείτε, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησης νομικής συνδρομής.

Ο νόμος αριθ. 34/2004, της 29ης Ιουλίου 2004, που ρυθμίζει την πρόσβαση στο δίκαιο και στα δικαστήρια, ορίζει τις προϋποθέσεις της αίτησης για χορήγηση νομικής συνδρομής και προβλέπει τις σχετικές ρυθμίσεις.

Η αίτηση για τη χορήγηση νομικής συνδρομής πρέπει να υποβάλλεται στις υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης (Segurança Social).

Το έντυπο υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση νομικής συνδρομής, η ισχύουσα νομοθεσία και πρακτικός οδηγός είναι διαθέσιμα εδώ.

**12 Από ποιο χρονικό σημείο και εξής η αγωγή μου θεωρείται επισήμως ασκηθείσα; Θα μου δώσουν οι αρχές πληροφορίες για το κατά πόσον η αγωγή μου έχει ασκηθεί εγκύρως;**

Η αγωγή θεωρείται ασκηθείσα από τη στιγμή που θεωρείται ότι έχει κατατεθεί το οικείο εισαγωγικό της δίκης έγγραφο:

Αν υποβληθεί ηλεκτρονικά, το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο θεωρείται ότι έχει κατατεθεί κατά την ημερομηνία αποστολής του.

Αν κατατεθεί στη γραμματεία του δικαστηρίου, το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο θεωρείται ότι κατατέθηκε από την ημέρα της κατάθεσης.

Αν αποσταλεί με συστημένη επιστολή, το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο θεωρείται ότι έχει κατατεθεί κατά την ημερομηνία που έχει καταχωριστεί στο σχετικό ταχυδρομικό μητρώο.

Αν υποβληθεί με φαξ, το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο θεωρείται ότι έχει κατατεθεί κατά την ημερομηνία αποστολής του.

(άρθρα 259 και 144 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας)

Η γραμματεία του δικαστηρίου είναι αρμόδια να προβεί στις κατάλληλες ενέργειες για την κλήτευση του εναγομένου και να ενημερώσει και να ενημερώσει τον ενάγοντα αντίστοιχα:

σχετικά με τις ενέργειες που έγιναν και, εάν δεν διενεργήθηκε κλήτευση, τους λόγους μη διενέργειάς της.

σχετικά με την κατάθεση του υπομνήματος αντίκρουσης, εφόσον ο εναγόμενος έχει καταθέσει υπόμνημα αντίκρουσης.

(άρθρα 226 και 575 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας)

**13 Θα λάβω λεπτομερείς πληροφορίες για το χρονοδιάγραμμα των γεγονότων που θα ακολουθήσουν την προσφυγή στο δικαστήριο (π.χ. όσον αφορά το πότε θα πρέπει να εμφανιστώ στο δικαστήριο);**

Ναι. Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να εξετάζουν και να συμβουλεύονται τον φάκελο. Η παροχή των πληροφοριών αυτών εμπίπτει στην αρμοδιότητα της γραμματείας του δικαστηρίου (άρθρο 163 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Ο δικαστής, στο στάδιο της προδικαστικής συζήτησης (ή με διαταγή του), καθορίζει τις πράξεις που θα διεξαχθούν στην τελική συζήτηση, τον αριθμό των συνεδριάσεων και την πιθανή διάρκειά τους και προσδιορίζει τις αντίστοιχες ημερομηνίες μετά από διαβούλευση με τους εντολοδόχους (άρθρα 591 έως 593 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

**Εφαρμοστέα νομοθεσία**

Αστικός Κώδικας

Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας

Ηλεκτρονική διεκπεραίωση δικαστικών διαδικασιών

Κανονισμός για τα δικαστικά έξοδα

Πρόσβαση στο δίκαιο και τα δικαστήρια

**Σημείωση**

Το περιεχόμενο του παρόντος ενημερωτικού δελτίου δεν δεσμεύει το σημείο επαφής ή τα δικαστήρια και δεν συνεπάγεται ότι δεν πρέπει να ανατρέξετε στην ισχύουσα νομοθεσία και τις τυχόν τροποποιήσεις αυτής.

Τελευταία επικαιροποίηση: 10/08/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.